

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

наукової конференції студентів та молодих учених
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

(м. Полтава, 9 грудня 2019 року)

Полтава
2019

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Кафедра міжнародної економіки та
міжнародних економічних відносин**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ
ВІДНОСИН В УМОВАХ
ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

МАТЕРІАЛИ

**наукової конференції студентів та молодих учених
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
(м. Полтава, 9 грудня 2019 року)**

За загальною редакцією к. е. н. Базавлук Н. Г.

**Полтава
ПУЕТ
2019**

УДК 33(100):339.92](082)
А43

За загальною редакцією Базавлук Н. Г., к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

А43 **Актуальні проблеми теорії та практики міжнародних економічних відносин в умовах глобальної трансформації : матеріали наук. конф. студ. та молодих учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини (м. Полтава, 9 грудня 2019 р.) / за заг. ред. Базавлук Н. Г. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., рос., англ. мовами.**

ISBN 978-966-184-364-5

У матеріалах наукової конференції представлено дослідження студентів та молодих учених спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини з актуальних проблем міжнародних економічних відносин.

Для студентів закладів вищої освіти, аспірантів, викладачів.

УДК 33(100):339.92](082)

Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

ISBN 978-966-184-364-5

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і
торгівлі», 2019

ЗМІСТ

<i>Авдєєва У. В.</i> Міжнародна маркетингова стратегія підприємства: умови її сучасного формування	4
<i>Анікєєва К. С.</i> Інвестиційний клімат США та його вплив на інноваційну діяльність американських фармацевтичних компаній	8
<i>Барановський О. О.</i> Створення та просування брендів у маркетинговій діяльності міжнародних компаній: основи теорії та приклади з практики	10
<i>Блоха В. І.</i> Особливості міжнародної конкурентоспроможності компанії «Adidas AG» в умовах економічної глобалізації	16
<i>Гогчян А.</i> Особенности инвестиционной деятельности компании «Sanofi SA»	19
<i>Гурас Ф. С.</i> Масштаби та основні напрями діяльності транснаціональних корпорацій у глобальному вимірі	23
<i>Калюжна А. С.</i> Тенденції розвитку підприємств хімічної промисловості в умовах глобалізації	27
<i>Майстренко О. С., Дегтяр В. С.</i> Особливості діяльності ТНК в умовах глобалізованого світу	30
<i>Маляренко І. В.</i> Економічна сутність та структура валютного ринку	34
<i>Малько А. С.</i> Специфіка маркетингової діяльності міжнародних компаній	39
<i>Муренець О. С., Гусак Р. Г.</i> Транснаціональні корпорації у процесах інтернаціоналізації світового господарства	44
<i>Редька О. А.</i> Зменшення негативного впливу автомобілів на навколишнє середовище на прикладі Tesla Inc	46
<i>Сінельнік Д. О.</i> Особливості інноваційної діяльності компанії «Amazon.com, Inc.» у секторі електронної комерції	49
<i>Стоянова О. Г.</i> Формування конкурентоспроможності компанії «Samsung Electronics Co., Ltd» в умовах глобалізації	53
<i>Тищенко М. Р.</i> ТНК у системі сучасного міжнародного бізнесу	57
<i>Чала М. О.</i> Чинники формування міжнародної конкурентоспроможності компаній автомобільного ринку	60

8. Inspire the world, create the future [Електронний ресурс] // Samsung Electronics Sustainability Report 2018. – Режим доступу: https://www.samsung.com/us/smg/content/dam/samsung/us/aboutsamsung/2017/Sustainability%20Report%202018_180712%20re.pdf. – Назва з екрана.
9. Official site Samsung [Електронний ресурс] // Samsung – Режим доступу: <https://www.samsung.com/us/>. – Назва з екрана.
10. Porter M. E. Competitive Advantage of Nations / M. E. Porter. – New York : Free Press, 1990. – 426 p.

ТНК У СИСТЕМІ СУЧАСНОГО МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

*М. Р. Тищенко, студент 6 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
І. А. Артеменко, к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник*

Анотація. Розглянуто особливості діяльності ТНК у системі сучасного міжнародного бізнесу. Визначено окремі стратегії діяльності ТНК.

Ключові слова: транснаціональна корпорація, міжнародний бізнес, економічна глобалізація, міжнародні економічні відносини.

TNCS IN THE SYSTEM OF MODERN INTERNATIONAL BUSINESS

Abstract. The features of TNC activity in the system of modern international business are considered. Separate strategies for TNC activity have been identified.

Keywords: multinational corporation, international business, economic globalization, international economic relations.

Постановка проблеми. Найважливішим елементом розвитку світової економіки і міжнародних економічних відносин є транснаціональні корпорації. Сьогодні немає жодного значимого процесу в світовій економіці, який би відбувався без участі ТНК. Вони виступають основною силою, яка формує сучасний і майбутній вигляд світу, беруть пряму і непряму участь у світових політичних процесах різних країн. ТНК перетворили світову економіку в міжнародне виробництво та забезпечили розвиток науково-технічного прогресу у всіх його напрямках: технічного рівня і якості продукції; ефективності виробництва; вдосконалення форм менеджменту, управління підприємствами.

Аналіз основних досліджень та публікацій. Проблеми дослідження масштабів та основних напрямів діяльності ТНК, а також процесів

транснаціоналізації, тривалий час перебувають у центрі уваги багатьох, як зарубіжних, так і вітчизняних, вчених і науково-дослідницьких інституцій, зокрема таких як: М. Аокі, Р. Верной, Ч. Гіл, Р. Гріфін, Дж. Даннінг, Р. Коуз, Т. Орехова, М. Пастей, О. Плотніков, О. Рогач, В. Рокоча, Л. Руденко-Сударева, С. Якубовский. Водночас, незважаючи на такий науковий здобуток та постійну зацікавленість до цих проблем протягом останніх років, так і не сформувалось консенсусне тлумачення сутності сучасних транснаціональних корпорацій, багато в чому суперечливою є оцінка їх впливу на національні економічні системи, зокрема в контексті масштабів діяльності ТНК, що потребує наукового дослідження та моніторингу. Феномен ТНК і досі є дискусійним питанням серед спеціалістів, що займаються вивченням сучасних міжнародних економічних відносин.

Мета дослідження – визначити роль ТНК у системі сучасного міжнародного бізнесу.

Викладення основного матеріалу дослідження. Проводячи будь-який аналіз діяльності ТНК, необхідно виходити з того, що компанії ведуть діяльність на резидентській території паралельно з інвестуванням та діяльністю за кордоном. Саме тому їхню діяльність слід оцінювати не лише в зарубіжних країнах, але, в тому числі, й у країні базування. Відповідно, у процесі обґрунтування основних методичних положень щодо підходів до оцінювання впливу ТНК на конкурентоспроможність національної економіки, як основний використаємо підхід урахування масштабів закордонної діяльності підприємства.

У результаті багаторічної наступальної експансії у всіх сегментах світового ринку ТНК країн тріади (Північна Америка, Західна Європа, Японія) взяли під контроль майже 75 % міжнародної торгівлі й близько 80 % інвестиційних і фінансових потоків. Тому природно, що нині вони реально впливають на кількісно-якісні параметри глобальної економічної системи й диктують основні тренди світогосподарського розвитку. Решті країн світу залишається лише підлаштовуватися під стратегії ТНК країн ядра, діяльність яких набула глобального характеру та зорієнтована на глобальну конкурентоспроможність, ефективне функціонування в олігополістичній ринковій структурі, установалення тотального контролю над найбільш прибутковими сферами міжнародного бізнесу, а також монополізацію природних, виробничих, технологічних, інформаційних і фінансових ресурсів приймаючих країн [2].

Ядро світогосподарської системи утворюють понад 800 ТНК, їх загальний обсяг активів оцінюється приблизно в 9 трлн дол. США. У розвинутих країнах вони є в кожній галузі. До того ж ТНК контролюють до 80 % усіх патентів і ліцензій на техніку, технології та ноу-

хау та майже 90 % прямих зарубіжних інвестицій [3]. Сумарні валютні резерви ТНК є в кілька разів більшими, ніж резерви всіх національних банків, разом узяті. ТНК об'єктивно зацікавлені в розширенні сфери свого впливу, у знятті будь-яких бар'єрів на шляху пересування капіталів, товарів і робочої сили, у формуванні світу, де роль кожного суб'єкта міжнародних відносин чітко визначена й де на основі раціонального використання готівкових ресурсів можна отримати максимальний прибуток. Нині ядро з менш ніж 1 % корпорацій фактично є глобальною економічною гіперструктурою, що контролює майже половину світової економіки [1].

За даними ЮНКТАД, не менше третини сучасних ТНК знаходяться за межами країни базування. При цьому обсяги власності за кордоном окремих із них є вражаючими. Так, англо-голландська корпорація «Royal Dutch Shell» має за кордоном власність у 69 млрд дол. США, американські корпорації «General Motors» і «Ford Motor Company» відповідно у 41 та 28 млрд дол. США, а голландській корпорації «Philips» належить власність в розмірі 22 млрд дол. США [3].

Найпоширенішими маркетинговими стратегіями, що використовуються суб'єктами міжнародного бізнесу, передусім ТНК, є багатонаціональна (адаптаційна) і глобальна (стандартизована). Вони, однак, рідко реалізуються в чистому вигляді, й у практиці можна спостерігати підходи стандартизованої адаптаційної стратегії. Дилема між адаптацією та стандартизацією тісно пов'язана з корпоративною стратегією щодо міжнародної експансії ТНК. Всесвітня стандартизація пропонує єдину, уніфіковану за підходами стратегію маркетингу, яка спирається на стратегію єдиної глобальної марки, забезпечує економію витрат на виробництво і просування продукції, поширюється на максимальну кількість ринків («Beiersdorf AG», «Procter&Gamble», «Philips», «Unilever»).

Узагальнюючи, зазначимо, що результати взаємодії окремих країн з ТНК не є заздалегідь детермінованими, тому саме від формування чіткої стратегії транснаціоналізації економіки залежить здатність держав адаптуватися до умов функціонування в глобальному турбулентному економічному середовищі, де головною рушійною силою розвитку економічної глобалізації є ТНК. Як загальносвітове явище транснаціоналізація – це об'єктивний процес посилення світової інтеграції в результаті експансивного розгортання міжнародних операцій ТНК.

Висновки. На сьогоднішній день ТНК, що діють в різних галузях обробної, добувної, нафтохімічної та нафтогазової промисловості, електроніці, різних галузях машинобудування, координують своє виробництво та збут підприємствами, розкиданими по всьому світу, ке-

рують процесами міжнародної кооперації та спеціалізації в глобальних масштабах. Маючи в своєму розпорядженні універсальні промислові бази, ТНК проводять таку виробничо-торговельну політику, яка забезпечує високоефективне планування виробництва, товарного ринку, динамічну політику в сфері капіталовкладень і науково-дослідних робіт в національному, континентальному та міжнародному масштабах для всіх підрозділів (філій) материнської компанії як єдиного цілого. Маніпулюючи політикою трансфертних цін великі, об'єднані корпоративні утворення здатні контролювати значну частину ринку продажів, впливати на рівень цін і тим самим виявляти потужний тиск на економічну політику держав. Часто їх діяльність впливає на розміри і розподіл національного продукту, спрямованість капіталовкладень, рівень зайнятості і купівельну спроможність населення країн.

Список використаних інформаційних джерел

1. Лук'яненко Д. Глобальна модифікація конкурентних механізмів ринку [Електронний ресурс] / Д. Лук'яненко. – Режим доступу: http://ierjournal.com/journals/12-13/2010_1_Lukyanyenko.pdf. – Назва з екрана.
2. Скавронська І. В. Місце і роль ТНК у розвитку національних економік / І. В. Скавронська, О. В. Мадараш // Молодий вчений. – 2016. – № 4 (31). – С. 197–200.
3. World Investment Report 2017. Investment and the digital economy. – UNCTAD [Electronic resource]. – Mode of access: http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2017_en.pdf.

ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОМПАНІЙ АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ

М. О. Чала, студентка 6 курсу спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітня програма «Міжнародні економічні відносини» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
Н. Г. Базавлук, к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин – науковий керівник

Анотація. В статті досліджено сучасні особливості світового автомобільного ринку. Визначено чинники формування міжнародної конкурентоспроможності компаній автомобільного ринку.

Ключові слова: міжнародна конкурентоспроможність, світовий ринок автомобілебудування, конкурентоспроможність продукції, глобалізація.

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

**наукової конференції студентів та молодих учених
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини
(м. Полтава, 9 грудня 2019 року)**

Головний редактор *М. П. Гречук*
Комп'ютерна верстка *Г. А. Бжікян*

*Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 3,7.
Зам. № 098/1627.*

*Видавець і виготовлювач
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
к. 115, вул. Ковалю, 3, м. Полтава, 36014; ☎ (0532) 50-24-81*

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 3827 від 08.07.2010 р.*